

PASTUCHA (26) *sb m*

pastucha (18), **pastuch** (8), [pastucha *a.* pastuch]; pastucha *OpecŻyw, LibMal, Leop, Mącz* (6), *Calag, Calep* (6); pastuch *TarDuch, RejWiz* (2), *BibRadz* (2), *SkarŻyw*; pastucha : pastuch *GliczKsiąz* (1:1), *RejZwierc* (1:1).

Oba a jasne (w tym w pierwszym 1 r. błędne znakowanie).

sg *N* pastucha (14), pastuch (2). ◇ *G* pastuchy (1). ◇ *D* pastuchowi (1). ◇ *A* pastuchę (1). ◇ *I* pastuchą (1). ◇ *pl N* pastuchowie (3), [pastuszy]. ◇ *G* pastuch(o)w (1). ◇ *D* pastuchâm (1) *OpecŻyw*, pastuch(o)m (1) *TarDuch*. ◇ [A pastuchy. ◇ *I* pastuchami. ◇ *L* pastuchach.]

Sł stp notuje, Cn: pastuch, pastucha, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.: pastuch oraz XVIII w.: pastucha

Człowiek zajmujący się doglądaniem i opiekowaniem się pasącą się trzodą, pasterz; pastor PolAnt, Mącz, Calag, Cn; armentarius Vulg, Calep; vir gregarius PolAnt; pecorarius Mącz (26) : SKoro fie przenäfiwiałfy Iezus narodzil/ nie zliczoná wielkoftz aniolow [...] páfucham czuiącym nad ftady fwoijm narodzenije obiawili. Cij páftryrze byli od betleie^m w rowné mili *OpecŻyw* 16v; *TarDuch* B; *LibMal* 1548/138; *GliczKsiąz* B4, D3; *Leop Am* 7/14; *RejWiz* 12v; A fą mężowie oni Páfuchowie/ ludzie ci co fie około bydła fchowáli/ Stádá teź owiec/ y wołow/ y wftytkę fwą máiętność przywiedli z łobą. *BibRadz Gen* 46/32, *Gen* 46/34; *Mącz* 282c, d, 286a; Odźzedłfy máło dáley/ potkáli páfuchę á on bydło pędzi *RejZwierc* 175v, 175v; *Calag* 281b; *SkarŻyw* 184; [Bo kiedym fie o niewiáfách niektorych/ bárzo nadobnych pytał/ powiedano mi że rodzicow były zacnych [...]/ á ná ten čás zá proftym chłopem (iáko to zową) infze y zá páfuchámi były. *BusLic* 9v, 47v].

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy zwierzęcia [przymiot + pastucha (5), pastucha + przymiotnik (3)] (8): Subulcus, Swiński páfuchá álbo páftriz. Mącz 426c, 265b, 435d; Agaso – Krowiarz páfucha ófzli, bidłeczny. *Calep* 41b, 102b, 137a, 160b, 1023a.

W porównaniu (1): O nędzneźby kroleństwo tho tu iego [Boga] było/ A nacźżeby dobrego mu fie przygodziło. Aby iedno źwirzëtom bydłu rofkázował/ Nadobniećby by páfuch łobye rofkófzował. RejWiz 114v.

W charakterystycznych połączeniach: kozi pastucha, ośli (2), owczy, świński (2), wołowy.

Wyrażenia: »pastucha bydła, bydłeczny, [bydlny]« (1:1): Armentarius – Skotarz, krowiarz, páfucha wźeliakiego bijdła wielkiego. Calep 97a, 41b; [*DiarPeregr* 77].

[»stada końskiego pastuch«: *Eulogius* z Lenartem stad końskich pastuszy. Gdy się psują, żaden ich leczyć się nie ruszy. *BogowieFalsz* 197.]

Cf PASTERZ, PASTURZ, WOŁOPASTUCH